

Een nieuw verbond

¹ *Beginnen we onszelf weer aan te bevelen? Of hebben wij, evenals sommigen, geen aanbevelingsbrieven nodig voor jullie of van jullie?* ² *Jullie zijn onze brief, gegraveerd in onze harten, bekend (aan) en gelezen door alle mensen,* ³ *want jullie maken openbaar een brief van Christus te zijn, door ons uitgedeeld en gegraveerd, niet met inkt, maar met de geest van de levende God, niet in stenen tabletten, maar in tabletten van vlezen harten.* ⁴ *Zó nu is het vertrouwen dat we door Christus hebben tot God –* ⁵ *niet dat we van onszelf bekwaam zijn om iets (toe) te rekenen als van onszelf, maar onze bekwaamheid is uit God –* ⁶ *Die ons ook bekwaam maakt als dienaren van een nieuw verbond, niet van de letter, maar van de geest. Want de letter doodt, de geest echter maakt levend.*

⁷ *Indien nu de dienst van de dood, in letters uitgebeiteld in steen, in heerlijkheid kwam – zodat de zonen van Israël niet in staat waren Mozes recht in zijn gezicht te kijken vanwege de heerlijkheid van zijn aangezicht, die buiten werking werd gesteld –* ⁸ *hoeveel te meer niet zal de dienst van de geest zijn in heerlijkheid?* ⁹ *Want indien de dienst van de veroordeling heerlijkheid is – veel meer zal de dienst van de gerechtigheid overvloeien in heerlijkheid.*

2 Corintiërs 3: 1-9 (proeve van concordant vertalen)

Inleiding

We leven in een tijd waarin we gewend zijn aan snelheid en ‘fastfood-maaltijden’; een tijd waarin alle informatie zo beknopt en makkelijk mogelijk moet worden doorgegeven en bewerkt. Het valt dan niet altijd mee naar een ander tempo terug te schakelen. Zelfs met de bestudering van Gods woord neigen we er weleens toe het eventjes snel tot ons te nemen, waardoor we kostbare pareltjes over het hoofd zien.

In bovenstaand tekstgedeelte staat zo’n ‘pareltje’, waarmee we ons geloofsleven mogen verrijken. Hierbij komt de aansporing van de

‘apostel van de natiën’ wel erg goed van pas om ‘het woord van de waarheid juist te snijden’ (2 Timotheus 2:15). Ik hoop dat u met evenveel blijdschap het onderstaande stukje over ‘een nieuw verbond’ zult bestuderen als ik, toen ik het – enigszins vrij – voor u samenvatte uit een studie van A.E. Knoch uit 1938.

In Christus verbonden,
Gijs Bernouw

Verbond

We zouden ons eerst de vraag kunnen stellen, wat een verbond nu eigenlijk is: een rechtsgeldige verbintenis, een contract, waarbij de deelnemende partijen, de contractpartners, wederzijdse verplichtingen hebben; ze moeten zich aan bepaalde *voorwaarden* houden. Er zijn landen waarin een contract of verbintenis niet eens geldig is wanneer er geen wederzijdse verplichtingen tussen de beide partijen bestaan. Het zó gedefinieerde verbond zouden we een ‘voorwaardelijk’ verbond kunnen noemen.

In de bijbel kennen we als belangrijk voorbeeld van zo’n *voorwaardelijk verbond* het verbond dat bij de Sinaï werd gesloten tussen IEUE en Israëel, door Paulus het ‘oude’ verbond genoemd (2 Corinthiërs 3:14). Er waren wederzijdse verplichtingen en met nadruk werd er gezegd: *‘Hij maakte u het verbond bekend, dat Hij u gebood te houden, (...) En mij gebood toen de Here u inzettingen en verordeningen te leren, opdat gij die zoudt nakomen (...)’* (Deuteronomium 4:13-14) Het volk moest de voorschriften nakomen en God zou van Zijn kant voor hun welzijn zorgen en hun dagen verlengen als tegenprestatie (Deuteronomium 4:40).

Verbond - belofte

Een overeenkomst of verbintenis waarin alleen van één kant een prestatie wordt toegezegd, is geen écht verbond. Misschien kunnen we het een ‘onvoorwaardelijk’ verbond noemen. *Letterlijk* is het geen verbond, maar meer een plechtige belofte: slechts één partij verplicht zich tot het vervullen van de belofte, ongeacht wat de andere partij doet.

Omdat er op bepaalde punten een sterke gelijkenis is tussen zo'n *ernstige belofte* en een werkelijk verbond, wordt zo'n belofte in de bijbel ook vaak een *verbond* genoemd, omdat de verplichting van de ene, belovende partij veel dieper gaat dan alleen maar een soort oppervlakkige toezegging. De actieve partij beschouwt het als een werkelijke verplichting, zonder dat er van de andere kant een prestatie tegenover staat.

We kunnen dus twee soorten verbonden onderscheiden: *het voorwaardelijke verbond*, waarbij de beide partijen verplichtingen moeten nakomen en *het onvoorwaardelijke verbond*, waarbij slechts één partij zich verplicht om voorwaarden te vervullen. Dit laatste is in *figuurlijke* zin een verbond; *letterlijk* is het een plechtige belofte.

Het sterk verplichtende karakter van het begrip verbond is dan ook de reden dat dit woord gebruikt wordt als *beeld* bij beloften die God doet. *God verplicht Zich* om de door Hem gedane belofte te vervullen, ongeacht de handelwijze van de partij aan wie deze belofte gedaan is.

Met het verschil tussen een letterlijk verbond en een figuurlijk verbond in ons achterhoofd, gaan we de tekst uit 2 Corinthiërs 3 eens nader bestuderen.

Het nieuwe verbond

'*Jullie*', zegt Paulus, '*zijn onze brief*'. Dit beeld van *een brief gevormd door levende mensen* zet hij tegenover het verbond met Israël dat op stenen tabletten was gegraveerd.

Even verderop vervolgt hij zijn betoog met: '*[God ...], Die ons ook bekwaam maakt als dienaren van een nieuw verbond, niet van de letter, maar van de geest, want de letter doodt, de geest echter maakt levend.*' (vs. 6) (Levendmaking en geest zijn aan elkaar verbonden.)

Het verbond van de stenen tabletten is een uitdeling, een bediening, van de dood (zie Romeinen 3:17), het nieuwe verbond, – geschreven in harten van vlees – is een uitdeling, een bediening, van de geest. Bij de eerste nam de heerlijkheid af (vs. 7), bij de laatste gaat het van heerlijkheid tot heerlijkheid (vs. 9).

Paulus is de apostel voor de natiën en het ‘nieuwe verbond’ dat de apostel hier noemt, is ook bedoeld voor de natiën; is geestelijk van aard.

Er is ook een ‘nieuw verbond’ aan Israël beloofd (Hebreeën 8:8). Het is alleen voor dát volk bestemd en veel meer gericht op het vlees.

De rechtvaardiging die Paulus bekend mocht maken gaat veel verder dan de bedekkende bescherming die voor Israël bestemd is. De overeenkomst van beide *nieuwe verbonden* is, dat ze ‘in de harten’ geschreven zijn en niet op steen, zoals het oude verbond van de wet.

Het ‘nieuwe verbond’ voor Israël is geen letterlijk verbond, zoals het verbond van de wet; het vraagt namelijk niets terug voor de wonderbaarlijke zegeningen die het schenkt. Letterlijk genomen is het een *belofte* van IEUE, ter vervanging van het oude verbond dat – menselijk gesproken – mislukt was, omdat Israël zijn deel niet was nagekomen. God gaat een nieuwe relatie met hen aan, waarin Hij alleen de handelende partij is en Israël enkel de ontvanger van Zijn zegen.

Ook het ‘nieuwe verbond’ waarvan Paulus hier in 2 Corinthiërs 3:6 spreekt, is een *belofte* van God. Het stemt overeen met *Paulus’ evangelie*, de boodschap van genade. De natiën hebben geen *actief* aandeel in de vervulling van deze belofte. Immers: op grond van welke voorwaarden ontvingen ze hun zegeningen? Welke voorwaarden moesten ze vervullen? *Geen enkele!* Ook voor de natiën is er geen sprake van een letterlijk verbond.

Het nieuwe verbond voor de natiën is niet hetzelfde als de belofte, of het verbond dat voor Israël is bestemd. Laten we de verschillen maar eens op een rijtje zetten:

- De volkeren in het *toekomstige* duizendjarige rijk krijgen geen deel aan het ‘nieuwe verbond’ dat alleen voor Israël bestemd is;
- Paulus, de apostel van de natiën, deelt het *nieuwe verbond voor de natiën* wel aan ons, de natiën uit;
- Het *nieuwe verbond voor Israël* kan niet voortijdig worden vervuld, het is nog toekomst;
- Paulus deelt dat voor de natiën nú al uit. Wij zijn verzegeld met de geest van de belofte, de heilige (Efeziërs 1:13).

Samenvatting

De apostel spreekt over een ‘verbond’ in een beeldspraak om de zegeningen te beschrijven die voor de natiën bestemd zijn door Paulus’ bediening. Het is een vergelijking met de zegeningen die voor Israël bestemd zijn en via het ‘nieuwe verbond’ naar hen toevloeien. Beide worden in een tegenstelling gezet met het ‘oude verbond’ en ontlenen daaraan hun naam. In beide is God de enig verantwoordelijke, maar het éne is voor de natiën, in de geest, en het andere is voor Israël, in het vlees.

Laten wij ons verheugen in de geweldige geestelijke zegeningen die wij nú al mogen kennen, waar wij nu al van mogen genieten door de aanwezigheid van Gods geest in ons. Mogen wij nú al standvastig gemaakt worden door Zijn geest in de innerlijke mens, *‘opdat we in liefde geworteld en gefundeerd uitermate sterk zullen zijn om tezamen met alle heiligen te beseffen, wat de breedte en lengte en diepte en hoogte is – en daarnaast te kennen de kennis overstijgende liefde van de Christus – opdat we compleet gemaakt zouden worden tot het volledige complement van God.*

Hem nu die oneindig veel meer kan doen boven alles wat wij verzoeken of bevatten, in overeenstemming met de kracht die in ons werkzaam is, Hem zij de heerlijkheid in de uitgeroepen gemeente en in Christus Jezus in alle generaties van de eon der eonen! Amen!’

Gijs Bernouw